

Ch- 3

Qus . 1. નીચેના શબ્દોનું મોટેથી શુદ્ધ ઉચ્ચારણ કરો :

- (૧) કાકોડયમ્ (૨) પત્રગઃ (૩) અજસ્ર (૪) સ્ફુટવર્તા (૫) પર્વતાગ્રે
(૬) ભોજનાન્તે

Qus . 2 નીચેના પ્રશ્નાંના ઉત્તર સંસ્કૃત ભાષામાં તેમ રાતી ભાષામાં સમી:

1. એકચક્ષુઃ કઃ અસ્તિ?

- કાકઃ એકચક્ષુઃ અસ્તિ। કાગડો એક આંખોવાળો છે .

2. કઃ ધાન્યભક્ષણં કરોતિ?

- હલં ધાન્યભક્ષણં કરોતિ। હળ ધાન્યનું ભક્ષણ કરે છે

3. સારથિઃ કુત્ર તિષ્ઠતિ?

- સારથિઃ ભૂમૌ તિષ્ઠતિ । સારથિ જમીન ઉપર ઊભો છે

4. રથઃ કુત્ર યાતિ?

- રથઃ પર્વતાગ્રે (પર્વતસ્ય અગ્રભાગે) યાતિ। રથ પર્વત ના અગ્રભાગે જાય છે

5. રામેણ કા પ્રેષિતા?

- રામેણ સીતાયૈ સુવર્ણસ્ય મુદ્રિકા પ્રેષિતા। શ્રીરામે સિતા સોનાની વીંટી મોકલી

6. જયન્ત કસ્ય પુત્રઃ?

- જયન્તઃ શક્રસ્ય (ઇન્દ્રસ્ય) પુત્રઃ। જયંત શક્રનો પુત્ર છે

Qus . 3. કૌસમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

- (૧) ચતુર્મુખઃઅસ્તિ । (બ્રહ્મા, વિષ્ણુઃ, શંકરઃ)
(૨) ભોજનાન્તે..... પેયમ્ । (દુગ્ધમ્, સૂપમ્, તક્રમ)
(૩) અપદઃ શબ્દસ્ય અર્થઃ.....। (સપાદઃ, પાદરહિતઃ, પાદઃ)
(૪) રથઃ કે..... ચલતિ । (વાયુવેગેન, જલવેગેન, વિદ્યુત્વેગેન)

(૫) વિષ્ણુપદં..... પ્રોક્તમ્। (સુલભમ્, ઉત્તરતમ્, **દુર્લભમ્**)

Qus. 4.

(૧) ભોજનાન્તે ચ કિં પેયં જયન્તઃ કસ્ય વૈ સુતઃ।

કથં વિષ્ણુપદં પ્રોક્તં તત્રં શક્રસ્ય દુર્લભમ્ ॥

(૨) અપદો દૂરગામી ચ સાક્ષરો ન ચ પણ્ડિતઃ ।

અમુખઃ સ્ફુટવક્તા ચ યો જાનાતિ સ પણ્ડિતઃ ॥

Qus 5 . નીચે આપેલા ગુજરાતી શબ્દોને સંસ્કૃતમાં લખો :

1. ભોજન બાદ -ભોજનાન્તે
2. મૂર્ખ પિનાનો-અમુખઃ, મુખરહિતઃ
3. એક ડાલું- પદમ્ એકમ્
4. વીંટી- મુદ્રિકા
5. દૂર જનાર- દૂરગામી કે
6. બળદ પર બેઠેલા- વૃષારૂઢઃ

Qus; 6. અહીં આ એકમમાં વપરાયેલા સામાસિક શબ્દો આપ્યા છે, જેના આધારે અન્ય શબ્દો બનાવો :

(૧) 'વૃષ' ઉપરથી 'વૃષારૂઢઃ' તો

➤ અશ્વ ઉપરથી અશ્વારૂઢઃ, ગજ ઉપર થી ગજારૂઢઃ, વૃક્ષ ઉપર થી વૃક્ષારૂઢઃ

(૨) 'પદમ્' ઉપરથી 'પદમેકમ્' તો

➤ શબ્દમ્ ઉપરથી શબ્દમેકમ્, વાક્યમ્ ઉપરથી વાક્યમેકમ્, ગીતમ્ ઉપરથી

૩) 'ભોજન' ઉપરથી 'ભોજનાન્તે' તો

➤ દિન ઉપરથી દિનાન્તે, નિશા ઉપરથી નિશાન્તે, વર્ષા ઉપરથી વર્ષાન્તે

૪) 'પર્વત' ઉપરથી 'પર્વતાગ્રે' તો

➤ રથ ઉપરથી રથાગ્રે, વૃક્ષ ઉપરથી વૃક્ષાગ્રે, કર ઉપરથી કરાગ્રે